

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
5 Пж 6485/18
04.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Весне Годоровић, председника већа, судије Ђорђа Јовановића и судије Љиљане Миловановић, чланова већа, у правној ствари тужиоца „РЕСАВСКА БАНКА“ а.д. Деспотовац, ул. Моравска бб, кога заступа пуномоћник Смиљана Цвикић, адвокат из Београда, Булевар Михајла Пупина бр. 10д/116, против туженог „СОКО“ д.о.о. Деспотовац, ул. Моравска бб, кога заступа пуномоћник Гордана Весковић, адвокат из Београда, ул. Љутице Богдана 1А, ради неоснованог обogaћења, вредност предмета спора 22.132.454,82 динара, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Привредног суда у Крагујевцу 5 П 116/2018 од 28.06.2018. године, у седници већа одржаној дана 04.06.2020. године, донео је следећу:

ПРЕСУДУ

I – ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Привредног суда у Крагујевцу 5 П 116/2018 од 28.06.2018. године, у ставу 1. изреке, у ставу 2. изреке у делу у коме је обавезан тужени да плати тужиоцу износ од 22.126.454,82 динара са законском затезном каматом од 14.02.2018. године до исплате и у ставу 3. изреке.

II – ДЕЛИМИЧНО СЕ ПРЕИНАЧАВА пресуда Привредног суда у Крагујевцу 5 П 116/2018 од 28.06.2018. године, у ставу 2. изреке у делу у коме је обавезан тужени да плати тужиоцу износ од 6.000,00 динара са законском затезном каматом од 14.02.2018. године до исплате и **ПРЕСУЂУЈЕ:**

ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му плати износ од 6.000,00 динара са законском затезном каматом од 14.02.2018. године до исплате.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Крагујевцу 5 П 116/2018 од 28.06.2018. године, у ставу 1. изреке утврђено је да је раскинут Уговор о преносу-куповини потраживања закључен између тужиоца и туженог дана 30.05.2008. године, у ставу 2. изреке обавезан је тужени да плати тужиоцу износ од 22.132.454,82 динара са законском затезном каматом од 14.02.2018. године до исплате и ставом 3. изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 892.274,00 динара.

Благовременом жалбом тужилац побија наведену првостепену пресуду из свих законом прописаних разлога, указујући на постојање битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, са предлогом да другостепени суд првостепену пресуду преиначи у смислу жалбених навода. У образложењу своје жалбе тужени указује да тужилац нема правни интерес да тражи да се утврди да је предметни уговор закључен између парничних странака раскинут, да је првостепени суд погрешно применио материјално право и да није правилно ценио чињеницу да је тужени ступио на место тужиоца у поступцима из којих потиче потраживање које је уступљено туженом и да је у том смислу потраживање туженог засновано на правноснажним и извршним судским одлукама и да због тога не може бити предмет преиспитивања у овом поступку, да првостепени суд није применио релевантне одредбе Закона о принудном поравнању стечају и ликвидацији, да је тужилац својим непоступањем, а тужени управо својим поступањем одржао предметни уговор на снази јер је управо нудио тужиоцу да се износ који је наплаћен на име потраживања пренесе директно на рачун тужиоца, али и да поред покушаја туженог није дошло до постизања поравнања. Тужени је доставио и допуну жалбе, али је иста допуна достављена након законом прописаног рока за изјављивање жалбе, па тако наводи из допуне не могу бити предмет преиспитивања од стране другостепеног суда.

Испитујући правилност првостепене пресуде у смислу одредбе члана 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да је жалба туженог делимично основана.

У поступку доношења побијане одлуке нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Насупрот жалбеним наводима туженог, првостепена пресуда није захваћена ни битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, а имајући у виду да иста садржи јасне и образложене разлоге о одлучним чињеницама и да може бити предмет испитивања од стране другостепеног суда.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда парничне странке су закључиле уговор о преносу-куповини потраживања од 30.05.2008. године који је за предмет имао пренос потраживања тужиоца на туженог за уговорену купопродајну цену и у коме су између осталог била наведена и потраживања која су обухваћена по претходно поднетој тужби тужиоца пред Трговинским судом у Крагујевцу и у коме је донета пресуда 5 П 219/07 од 28.12.2007. године. Накнадно закљученим Анексима предметног уговора, парничне странке су измениле рок у коме је тужени био у обавези да исплати накнаду за уступљено потраживање и то тако што су коначно предвиделе обавезу туженог да уговорени износ исплати најкасније до 30.09.2010. године и овај рок су парничне странке утврдиле као битан састојак уговора. Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда, као и на основу неспорних чињеница између парничних странака, тужени до наведеног датума није извршио исплату уговорене накнаде, па је предметни уговор раскинут по сили закона у складу са одредбом члана 125. став 1. Закона о облигационим односима са 30.09.2010. године.

Првостепени суд је у току поступка утврдио и да је између парничних странака неспорно да је тужени по наведеном уговору од једног од дужника из уговора СП „Југопревоз“ ДП Јагодина, као разлучни поверилац наплатио износ од 22.132.454,82 динара, а који је и предмет тужбеног захтева. На основу доказа изведених у току поступка, првостепени суд је даље утврдио да је тужилац био парнична странка у поступку који се водио пред Привредним судом у Крагујевцу у предмету 5 П 219/07, да

је потраживање које је било предмет овог поступка претходно уступио на основу уговора Привредном друштву „TRIMEX“ д.о.о. из Новог Сада, да је ово правно лице ступило на место тужиоца у тој парници и да је у том смислу у односу на њега и донета правноснажна и извршна судска одлука, али да је тужилац управо због неиспуњења обавезе плаћања накнаде за уступљено потраживање од стране наведеног правног лица раскинуо уговор о уступању потраживања и да је након тога закључио уговор о уступању потраживања са туженим. На основу тог уговора, тужени је на основу наведене пресуде Привредног суда у Крагујевцу 5 П 219/07 од 28.12.2007. године, поднео предлог за извршење и управо у том поступку се легитимисао као извршни поверилац по основу правног следбеништва из овде спорног уговора о уступању потраживања и у том поступку је донето решење о извршењу, извршена је забележба предметног решења о извршењу на непокретностима извршног дужника, а након отварања поступка стечаја над извршним дужником тужени је пријавио различно право у овом поступку и коначно исходовао правноснажну и извршну судску одлуку којом му је то различно право и признато и по том основу је и извршио наплату овде утуженог износа. Полазећи од одредби члана 210. и 214. Закона о облигационим односима, првостепени суд је утврдио да у ситуацији када тужени није испунио своју уговорну обавезу из уговора о уступању потраживања и није извршио исплату накнаде која је била предвиђена овим уговором, су се стекли услови за раскид предметног уговора и да је у том смислу отпао основ на основу кога је тужилац стекао својство повериоца у односу на наведеног дужника и да је у складу са тим износ који је наплатио као различни поверилац наплатио на основу основа који је отпао. У том смислу првостепени суд је даље утврдио и да је основан захтев тужиоца за исплату износа од 22.132.454,82 динара са законском затезном каматом од дана подношења тужбе применом одредби члана 214. Закона о облигационим односима.

Правилно је првостепени суд, а насупрот жалбеним наводима туженог, нашао у конкретном случају да су испуњени услови за доношење одлуке којом се утврђује да је предметни уговор закључен између парничних странака раскинут, правилно налазећи да је у конкретном случају до раскида уговора дошло по самом закону јер је у уговору предвиђен рок испуњења обавезе туженог као битан састојак уговора, али да истовремено ни једном законском одредбом није ускраћена могућност да се и у овој ситуацији тражи утврђење судским путем да је уговор раскинут и да у складу са тим тужилац има правни интерес за доношење одговарајуће одлуке. Правилно је првостепени суд у конкретном случају, а насупрот жалбеним наводима туженог ценио и значај постојања правноснажних и извршних судских одлука на које се тужени у току поступка позивао и тврдио да је потраживање стекао на основу ових одлука и да због тога не може бити предмет преиспитивања у овом поступку, с обзиром да је тужени својство повериоца према дужнику од кога је извршио наплату стекао пре свега на основу уговора о уступању потраживања и по том уговору је легитимишући се као правни следбеник тужиоца поднео предлог за извршење против означеног извршног дужника и у складу са тим је даље по том основу стекао право да пријави различно право у поступку стечаја над истим дужником и након доношења правноснажне одлуке којом му је различно право утврђено стекао и право на наплату истог. Првостепени суд је у овом делу дао јасне и образложене разлоге на основу којих је извео закључак да постојање наведених одлука није од утицаја на обавезу туженог да врати оно што је наплатио по основу уговора који је у међувремену раскинут, а имајући у виду да је то последица раскида уговора у складу са одредбама члана 124. – 131. Закона о облигационим односима. Указивање туженог у жалби да је савесно поступао и да је позивао тужиоца да се наплаћени износ пренесе директно на његов рачун није од утицаја на основаност захтева тужиоца, а посебно што је обавеза враћања настала као

последица примене одредби члана 210. Закона о облигационим односима и савесност туженог у овој ситуацији јесте од утицаја код оцене права тужиоца на законску затезну камату и у том смислу је првостепени суд правилно применио одредбу члана 214. Закона о облигационим односима када је законску затезну камату тужиоцу досудио онако како је и тражио од дана подношења тужбе. Неосновани су жалбени наводи туженог којим се указује да првостепени суд није применио релевантне одредбе Закона о принудном поравнању стечају и ликвидацији, а имајући у виду да одредбе на које се позива тужени нису од утицаја на основаност тужбеног захтева и да се одредба члана 136. наведеног закона, односи на поступак уновчења имовине стечајног дужника и да није од утицаја на право тужиоца да у овом поступку тражи враћање онога што је наплаћено по основу уговора који је раскинут. Нису основани ни жалбени наводи туженог којима се указује да првостепени суд није правилно донео одлуку о раздвајању поступка по противтужби, а имајући у виду да у конкретном случају јесте у диспозицији првостепеног суда да оцени да ли су испуњени услови за једновремено расправљање по тужби и по противтужби и да је у складу са тим првостепени суд донео одговарајућу одлуку.

Међутим, одлучујући о самој висини тужбеног захтева, првостепени суд није правилно применио одговарајуће одредбе материјалног права, наводећи да је тужени само паушално оспорио висину постављеног тужбеног захтева и да на основу писаних доказа у списима предмета произлази да потраживање тужиоца износи 22.126.454,82 динара, а не 22.132.454,82 динара како је тужилац тражио. Овакав став првостепеног суда се не може прихватити, а имајући у виду да првостепени суд на правилну примену одредби материјалног права пази по службеној дужности и да је у конкретном случају тужени оспорио висину постављеног тужбеног захтева, а на основу приложених доказа јасно произлази да је тужени по основу наведеног уговора о уступању потраживања од наведеног дужника тужиоца наплатио износ од 22.126.454,82 динара и да је тужилац овом износу додао и износ од 6.000,00 динара који је исказан на достављеном изводу, који се не односи на овај основ и који због тога не може бити досуђен тужиоцу. Сагласно напред наведеном, другостепени суд је делимично потврдио првостепену пресуду у делу у коме је обавезан тужени да плати тужиоцу износ од 22.126.454,82 динара са законском затезном каматом од дана подношења тужбе, док је у преосталом делу, односно за износ од 6.000,00 динара са припадајућом каматом првостепену пресуду преиначио и тужбени захтев одбио из свих претходно наведених разлога.

Правилна је одлука првостепеног суда о трошковима поступка донета применом одредби члана 150. – 163. Закона о парничном поступку, а сагласно успеху парничних странака у спору, с тим што делимично преиначење првостепене пресуде није од утицаја на висину досуђених трошкова поступка.

Са изнетих разлога применом одредби члана 390. и 394. Закона о парничном поступку, донета је одлука као у изреци ове пресуде.

ВТ/СР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Весна Тодоровић с.р.

За тачност отправка